

20 Yıldır Bildiğimiz, Alıştığımız **Windows'un Sonu Geldi**

Microsoft, Windows 8'den sonra çıkardığı yeni işletim sistemine Windows 10 adını verdi ve bundan sonra başka bir Windows sürümü olmayacağını açıkladı. Yeni Windows, Windows 95'e kadar uzanan tüm atalarından farklı olarak yaşayan, gelişen, hatta gerektiğinde evrim geçiren bir işletim sistemi olarak varlığını sürdürecektir.

Yeni Windows'un geleceğini uzun zamandır biliyorduk. Bundan birkaç ay önce bilgisayarlarımızın sağ alt köşesinde "Windows 10'u rezerve edin" uyarıları almaya başladık. Derken aynı kutucuk bize Windows 10 sürümümüzün hazır olduğunu haber verdi. Bir sabah sıradan görünümü bir güncelleme, bilgisayarımızdaki işletim sistemini sıfırdan kurgulanmış yepyeni bir işletim sistemine dönüştürüverdi.

Windows 10, Microsoft için çağdaş Windows işletim sisteminin atası Windows 95'in piyasaya çıkışından 20 yıl sonraki en önemli dönüm noktasını işaret ediyor. Bu yeni sürümle Microsoft sadece işletim sisteminin yapısını ve dağıtım modelini baştan aşağı yenilemekle kalmadı, tarihinde ilk kez daha önceki işletim sistemlerini kullanan yüz milyonlarca kullanıcıya ilk 1 yıl içinde ücretsiz terfi imkânı sağladı. Bununla da hedeflediği yayılma ivmesini tutturmuş görünüyor. İlk günün sonunda Windows 10'u bilgisayarına yükleyenlerin sayısı 14 milyona, ilk ayın sonunda 50 milyona ulaştı. Bu yazıya son dokunuşlarını yaparken Windows 10 yüklü bilgisayarların sayısının 75 milyonu geçtiğine dair haberler dolanmaya başlamıştı bile.

Bunu Apple veya Google yapsa şaşırmazsınız da, Microsoft yapınca insan şaşıyor işte. Geçtiğimiz 30 yılda ürettiği teknolojilerle kişisel bilgisayarların bu kadar yaygın ve erişilebilir hale gelmesinin yolunu açan şirket, ilgi çekici teknolojik yenilikler ortaya koyma ve günümüz trendlerini takip etme konusundaki tembelliğine bizi fena alıştırmış.

Neredeyse tüm sektör, geliştirme aşamasındaki test ve geri bildirim programına kabul edilen 1 milyon civarı kullanıcının önerileri de dikkate alınarak şekillendirilen bu yeni işletim sisteminden övgüyle bahsediyor. Özelliklerini tek tek ele aldığımızda gerçekten etkileyici detaylarla karşılaşıyorsunuz. Daha önce sadece mobil cihazlarda görmeye alıştığımız türden bir işlem merkezi, tablet ve masaüstü sistemlere özgü kullanıcı arayüzünde tek tuşla kesintisiz geçiş sağlayan Continuum modu, son derece becerikli olmasına rağmen şimdilik bizimle aynı dili konuşmadığı için Türkçe sistemlerde utancından köşe bucak saklanan sesli asistan Cortana, klavye kısa yoluyla yönetebileceğiniz sanal masaüstü ve daha neler neler...

Tüm bunların detaylarına inerek Windows 10 hakkında sayfalar dolusu inceleme yazmak mümkün. Ancak Windows 10 ile ilgili şu iki temel soru benim daha çok ilgimi çekiyor: Birincisi, Windows 10'un "son büyük Windows sürümü" olarak ilan edilmesi bundan sonrası için ne ifade ediyor? İkincisi, Microsoft'un yüz milyonlarca bireysel Windows 7 ve Windows 8 kullanıcılarına 1 yıl içinde ücretsiz terfi imkânı sunarak ciddi bir işletim sistemi satış gelirinden vazgeçmesinin sebebi ne olabilir?

Windows 10

Bu Yeni Özellikleri Göz Ardı Etmeyin

Yenilenen Başlat Tuşu: Microsoft'un Windows 8 ile kullanıcıları bir an önce dokunmatik ekranlara ısındırmak için ortadan kaldırıp ardından Windows 8.1 güncellemesiyle "yarım ağızla" geri getirdiği Başlat tuşu, alışıldık şekliyle geri döndü. Üstelik bu kez Windows 8'in getirdiği yenilikçi arayüzü ve daha önceki Windows sürümlerinin sunduğu geleneksel yaklaşımı gayet kullanışlı şekilde bir araya getirmeyi başarmışlar.

Edge İnternet Tarayıcı: Microsoft, Internet Explorer'ın zaman içinde oluşan kötü imajından iyice yılmış olacak ki, Windows 10 ile gelen internet tarayıcıyı tamamen yeniledi ve adını da Edge olarak değiştirdi. En büyük rakibi Chrome'a benzer şekilde minimalist bir anlayışla tasarlanan tarayıcının kullanışlılığı ve performansı konusunda Microsoft bir hayli iddialı. İlk izlenimler de bu iddiayı destekler nitelikte.

Cortana: Microsoft'un Halo adlı oyunda yer alan yapay zekâdan esinlenerek adlandırdığı sesli kişisel asistan Cortana, Windows 10 ile ilk kez mobil platformdan sıyrılarak masaüstünde kendine yer buldu. Windows 10'un arama servisine entegre olan Cortana, bazıları için yılların rüyası olan bilgisayarla sesli iletişimi gerçeğe dönüştürüyor. Dönüştürüyor ama hemen heveslenmeyin, çünkü Türkçe desteği yok. Dolayısıyla işletim sisteminin kurulum dilini Türkçe seçtiyseniz Cortana yüzünü size göstermeyecek. Türkiye'de yazılım dilinin yerleştirilmesinin öncülerinden Microsoft'un, Siri'nin bile Türkçe konuştuğu bir ortamda sürekli burnu havada gezen Apple'dan böylesine sağlam bir gol yemiş olması ilginç.

Continuum Mode (Kesintisiz Geçiş Modu): Windows 8 ile Microsoft dokunmatik cihazların bundan böyle herkesin ilk tercihi olacağı varsayımıyla yola çıkılmış ve tüm arayüz bu anlayışla kurgulanmıştı. Tabii 20 yıllık alışkanlıklarından bir anda vazgeçemeyen kullanıcıların bu yaklaşıma tepkisi sert oldu. Bunun üzerine Microsoft, Continuum adını verdiği bir geçiş sistemini Windows 10'la birlikte sunmaya başladı. Windows 10, artık kullandığınız cihazın özelliğini algılayarak dokunmatik kullanım veya masaüstü modu arasında tercihi otomatik olarak yapıyor. İki kullanım şekli arasında geçiş yapmak isterseniz tek yapmanız gereken saatin yanındaki küçük bir simgeye tıklamaktan ibaret.

Evrensel Uygulamalar: Microsoft'un masaüstü bilgisayardan X box oyun konsoluna kadar farklı cihazlarda aynı işletim sistemi çekirdeğini kullanması sayesinde, farklı platformlardaki temel uygulamalar artık çok daha uyumlu çalışıyor. Fotoğraflar, Müzik, Haritalar, Mesajlaşma ve benzer uygulamalar sadece farklı cihazlardaki verilerinizi anında senkronize ederek bir yerde yarım bıraktığınız bir işe başka bir yerde devam etmenizi sağlamakla kalmayacak, aynı zamanda her cihazda aynı şekilde görünecek ve kullanılacak.

Kapsamlı ve Kesintisiz Bir Evrimin Başlangıç Noktası mı?

Önce ilk soruyu cevaplayalım. Microsoft, Windows 10 ile bugün dek yürüttüğü "yeni bir sürüm yayınla ve kullanıcılara parayla sat" mantığını terk ederek Windows'u bir hizmet, bir servis olarak sunma yolunda önemli bir adım attı. Çünkü artık bu model çalışmıyor. Diğer büyük teknoloji şirketleri, özellikle son kullanıcıları hizmet ve güncellemelerin ücretsiz sunulmasına çoktan alıştırdı. Bunun yerine kullanıcı tabanını yaygınlaştırıp başka yerlerden para kazanıyorlar. Örneğin Google kullanım alışkanlıklarınıza göre profilinizi sürekli analiz edip becerebildiği her yerde gözünüze reklam sokuyor. Apple size işletim sistemi güncellemesini bedavaya sunarken, yüksek fiyatla sattığı donanımdan ve uygulama ekosisteminden aldığı komisyondan para kazanıyor.

Microsoft ise Windows 10 ile masaüstü bilgisayarlardan nesnelerin internetine kadar tüm ekosistemleri uygulama geliştirme altyapısı ve kullanıcı deneyimi açısından bir araya getirme peşinde. Aslında daha önce kullanıcı deneyimini bütünleştirme konusundaki büyük adımını Windows 8 ile atmıştı.

Ama işletim sistemi özünde oldukça başarılı olmasına rağmen dokunmatik ekranı olmayan kullanıcılara da dokunmatik ekranlı arayüz direktme konusundaki ısrarıyla yabancılaşmaya sebep olmuştu (Başlat menüsünü geri istiyoruz çılgınlıklarını nasıl unutabiliriz?).

Microsoft, bu kez Windows 8 ile Windows 10 arasındaki dönemde enerjisinin büyük bir bölümünü Windows platformlarına yönelik uygulama geliştirme sürecini bütünleştirmeye adanmış ve bunu da her fırsatta olabildiğince duyurmaya çalıştı.

Peki bu ne demek? Windows 10 için bir uygulama geliştirip hazır hale getirdiğinizde, aynı uygulamanın tablet, cep telefonu, oyun konsolu, sanal gerçeklik gözlükleri ve aklınıza gelebilecek diğer tüm cihazlar için olan sürümlerine dair geliştirme süreçlerinin de neredeyse tamamını tek seferde halletmiş olacaksınız. Geriye sadece birkaç uyumluluk ayarı kalacak, hepsi bu. Windows 10 ile gelen evrensel uygulamalarda bu vizyonun net bir uygulamasını görmek mümkün.

Microsoft, bu stratejiyle daha kârlı olduğu için diğer platformlara kayan uygulama geliştiricileri tekrar kendi tarafına çekerek, özellikle mobil taraftaki en zayıf yönü olan uygulama çeşitliliği sorununu çözmek adına önemli bir fırsat yaklayacağını umuyor. Ama bunun için öncelikle yeni platformu cazip hale getirmek, bir an önce yaygınlaştırmak zorunda. Windows 10'un bir süreliğine ücretsiz olmasının en büyük sebebi bu.

Microsoft, günümüzde kullanıcılara periyodik olarak çıkardığı ana işletim sistemi güncellemelerini satmanın sürdürülebilir bir iş modeli olmadığını artık farkında. Çünkü daha önce Windows Me, Windows Vista ve son olarak da Windows 8'de defalarca gördüğü üzere kullanıcılar yapılan kötü işi affetmiyor ve güvenli liman olarak gördüğü son iyi sürüme sığınıyor. Ana işletim sistemi güncellemelerinin ortalama 3 yılda bir çıktığını hesaba katarsanız, bu Windows 8'i sevmediği için Windows 7'de kalmayı tercih eden bir müşterinin geçiş için 6 yıl beklediği anlamına geliyor.

İşin ilginç şirketi yalnızca yaptığı kötü işler değil, iyi işlerde dönüp başına bela oluyor. Net Applications'ın güncel verilerine göre bundan 15 yıl kadar önce piyasaya çıkan ve şirketin işletim sistemi adına gelmiş geçmiş en başarılı ürünü sayılan Windows XP ile çalışan bilgisayarların sayısı hâlâ 250 milyonun üzerinde. Üstelik 1 yıldan uzun süredir

bu işletim sistemi için güvenlik güncellemesi dahil hiçbir güncelleme yayınlanmıyor, teknik destek verilmiyor, parasıyla bile alamıyorsunuz.

Bu, bugüne kadar sırasıyla Windows Vista, Windows 7 ve Windows 8'e para ödememiş 250 milyon potansiyel müşteri demek. Buna eski ama yaygın bir işletim sisteminin geliştirmesi ve bakımı için harcanan emeği ve yeni platformlarla gündeme gelen servislerin kullanılmamasından kaynaklanan kayıpları da ekleyin.

Microsoft, muhtemelen bunun için Windows 10'u tıpkı Android gibi, iOS gibi evrilecek büyüyecek ve zaman içinde kendi gelir modelini yaratacak bir sistem olarak kurguladı. Bundan böyle bir kez içeri girdiğinizde artık hep içerde kalacaksınız. Para da işletim sistemi lisansından değil de başka yerden gelecek. Belki sizi şirketin arama motoru platformu olan Bing'e yönlendirecek, belki Solitaire veya Mayın Tarlası satmayı deneyecek, belki yeni ve önemli özellikleri ek ücret karşılığı sunacak, belki One Drive ve benzer servislerin satışından para kazanacak, belki de Office 365 ile yapmaya başladığı gibi sizden yıllık kullanım aidatı kesmeye yeltenecek.

Tüm bunları zaman içinde göreceğiz. Şimdilik size hazır ücretsiz güncelleme fırsatı da varken Windows 10'u yükleyip kullanmaya başlamanızı öneririm.

Çünkü bu kez gerçekten gayet güzel olmuş.

Bu Kullanışlı Kısayolları Denemeden Geçmeyin

Windows +Ctrl+D: Yeni bir sanal masaüstü açar. Böylece yazdığınız yazıyı bir masaüstünde, dolaştığınız siteleri bir diğer masaüstünde açarak masaüstündeki uygulama karmaşasını azaltabilirsiniz. Sanal masaüstleri arasında geçiş yapmak için Windows + Tab, görüntülediğiniz sanal masaüstünü kapatmak için Windows + F4 tuşlarını kullanabilirsiniz.

Windows + Yön Tuşları: Aktif pencereyi bastığınız yönde ekrana sabitler. Özellikle büyük ekranlardan sağ ve sol tuşa basılarak yapılan yerleştirmeler hayli kullanışlı. Bu özelliği Windows 8 ile de kullanabilirsiniz.

Windows + G:Oyun için ekran kaydediciyi açar. Böylece oyun esnasında ekranda neler olup bittiğini video olarak kaydedebilirsiniz.

